

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . . 3 korona.
Egész évre . . . 12 „
Vidékre: Negyedévre . . . 5 „
Egész évre . . . 20 „

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-ut. Telefon 275

ROSTA.

Szomorú nagy per folyik Finnországban. Akik az orosz rémuralom, a lélekgyilkos, nemzetipró erőszak ellen összeesküdtek, azt állítják, hogy amit az orosz zsarnokság a finn nemzettel elkövetett és elkövet, az példátlan a világtörténelemben. Az orosz kormányzót meggyilkolták, de ez — szerintük — angyali cselekedet azokhoz a kegyetlenségekhez képest, melyekkel a finneket oroszosítják és minden joguktól megfosztják. Azt állítják a per vádlottjai, hogy sokkal irgalmasabb cselekedet volna, ha a finn nemzet apraját-nagyját, öregét-ifjút egyenkint a hóhér kezére adták és az utolsó csecsemőig kivégeznék, mint sem hogy lassan, ezerféle kínzó erőszakkal töröljék ki az élő nemzetek sorából.

Mindez borzalmasan hangzik, különösen így, halottak napjának bus hangulatában.

De most jön a farsangi fordulat.

Az orosz hatalom hivatalosan azt mondja, hogy mindebből egy szó sem igaz. És igéri annak bebizonyítását, hogy Finnországnak sohasem volt jobb dolga, mint most van. A finn nép jólétben él és boldog és elégedett. A finn nemzet apraja-nagyja hálaosan fogadja és áldja az orosz atyai gondoskodást. A finn gyerekek valósággal örömmámorban usznak, hogy még az édes anyjuk ölében sem kell többé (sőt nem is szabad!) finn nyelven beszélniök.

Szóval Finnország a hetedik égben él, mivelhogy — beolvastották a nagy szláv világbirodalomba!

* * *

A magyar képviselőhöz obstruáló világbajnokai lefőzve, busan kullognak az utcán, mintha az orruk vére folyna. Spanyol kollégáik alaposan lepipálták őket.

Már tegnap említettem ezen a helyen, hogy olyan parázs verekedést még semmi-féle becsali csárda nem látott, a melyet a spanyol kamara obstruktorai csináltak Madridban.

Az újabb részletek arról szólnak, hogy valóságos csata folyt a spanyol urak közt. Fogakat rugtak ki, ruhákat téptek foszlányokká.

Hát ez egyszerűen borzasztó! — dünyögik a magyar hadakozók. Így háttérbe szorítani a magyar virtust nem engedjük! Meg kell mutatnunk, hogy a legnagyobb rekordot mégis csak mi érjük el.

Ez a magyarázata annak, hogy ret-

tenetes dolgokra készül a magyar obstrukció már holnap. Ha Tisza miniszterelnök meg akarja okolni a házszabályok módosításának sürgősségét, nem hagyják szóhoz jutni. Ha sóbálványnya mered és ítéletnapig ott áll is, egy szó nem sok, annyit se szólhat.

De hiszen akkor jól van! Felesleges szóval megokolni, hogy a házszabályok sürgős módosítása miért kell?

Minden Demosztenezsnél szebben beszél a — tett!

* * *

Az öreg Akiba tiszser is megfordulhat sirjában. Szégyelheti magát a vén fecsegő, mivel azt állította, hogy nincs uj a nap alatt.

Biz ez nem igaz! Van uj a nap alatt! Akiba bácsi elsezeskedte a dolgot. Ha most élne és olvasná a tudósításokat a hulli esetről, el kellene pirulnia.

Mert kisült, hogy csakugyan volt két torpedónaszád a hulli halászbárkák között. Csakhogy nem japán, hanem orosz torpedónaszád volt mindakettő. De Roszdesztvenszki úgy fél a japánoktól, hogy japán ellenséges hajóknak nézte a saját torpedónaszádjait és rájuk lőtt. Ezek megrémültek, a lövésekre azt képzelték, hogy nyakukon a japán és — visszalöttek a saját admirálisukra.

Ime ez a balti flotta hősi lövöldözésének igaz története,

Nem esoda, hogy föld felett és a víz alatt, a levegőben és a föld méhében, a végtelen űrben, a csillagok között az egész mindenség visszhangzik a kacagástól!

Hadüzenet.

— nov. 2.

Az ellenzék állandóan fészkelődő, dolgozni, a haza javára csendesen munkálkodni senkit nem engedő kisebb, de annál elszántabb része valósággal hadat üzent Tisza István grófnak.

Alkotmányos parlamenti viszonyok közt legalább is szokatlan, mindenesetre merész dolog, hogy a háborút, az obstrukciót előre kürtöljék és bejelentésék.

Erről nem is érdemes beszélni. — Csupán azt mondhatjuk, hogy a hadüzenet hiába van Tisza István grófnak címezve, igazság szerint mégsem neki szól. Sem a kormánynak, sem a szabadelvű pártnak, sem a nemzet óriási többségét képviselő többségnek, sem a

parlamentárizmusnak nem szól ez a hadüzenet, hanem szól egyenesen és kizárólag a józan észnek.

Igenis, a józan ésszel akar hadat viselni az obstrukciót félhivatalosan előre bejelentő ellenzék. Azt kiabálja néhány elszánt ember, hogy egy bolond százat csinál: ez még kevés. Hanem egy bolond száz okos embert megbénít egy bolond száz okos ember fölött akar és fog erőszakosan uralkodni! Ez az ő jelszavuk, ez a politikájuk, ez a lelkük tartalma, ez életük egyetlen célja.

Hát nem a józan ésszel való nyílt hadviselés ez?

Hiszen a hazafiság egészen mást parancsol. Az ország érdeke, a nemzet java, az alkotmány, a gazdasági szükség, szóval minden józan dolog merőben most parancsol. Annak éppen az ellenkezőjét parancsolja, a mit ők akarnak és bejelentenek.

A kormány keményen dolgozott az állam szolgálatában. Ennélfogva tárgyalásra készen várja a parlamentét egy csomó rendkívül fontos, közérdekű el nem halasztható törvényjavaslat. — Nagy jelentőségű közjogi előterjesztések, köztük a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés, várnak elintézésre.

Ott a kiegyezés Ausztriával. Ott a jövő évi állami költségvetés. Ott a polgári perrendtartás. Tömérdek szakjavaslat.

Korszakalkotó jelentőségű a népoktatási javaslat. Nemzetünk léte, jövője erősödik meg általa.

Ezek ugyebár mind életbevágó fontos javaslatok? Van-e a hazában egyetlen magyar, a ki azt merné állítani, hogy mindezzel még várhatunk? A kormány dolgozott és munkát akar adni a törvényhozásnak. A miniszterelnök pedig előzetesen biztosítani akarja a parlamentet, hogy zavartalanul, áldásosan dolgozhassék.

Erre azonban a munkától, az alkotásoktól irtózó romboló szelleműek hadat üzennek.

Hát hol itt a józan ész?

Holnapra jelentették be a harc kezdetét, föltéve, hogy Tisza felszólal.

Ezuttal valóban könnyű dolga lesz a kormánynak és a miniszterelnöknek.

Szép és diszírás

minden vásár- és ünnepnapon

Zalai Művek

8—10-ig vagy 2—4-ig Legszebb írás 20 óra alatt.

Tandij 20 korona.

szépirási, könyvviteli s idegen nyelvi tanfolyama városi bérpalota baloldalon 3 kapu II emelet a mérnöki hivatal szomszédságában.

Győzni fog és abban a tudatban arathatja győzelmét, hogy az egész nemzet vele tart és az osztatlan magyar nemzet akarata érvényesül, midőn a többség a hadüzeneteket elnyomja és rendet csinál, hogy a parlament munkához láthasson.

Az obstrukció alkonya.

Egy ismert népmonda szerint az, aki mindenszentek napjáról halottak napjára forduló éjjel kimegy a temetőbe, maga előtt elvonulni látja azoknak az alakjait, kik a jövő évben meghalnak. Ha a t. ellenzék azt a szabad időt, melyet a Ház a sirok látogatása céljából adott neki, arra akarná használni, hogy a jövő év titkát, nem már nyilvános titkát maga előtt elvonultassa, akkor alkalmasint látni fogja, hogy az obstrukció ellebben előtte. Hogy ez nyilvánvaló, tehát többé nem titok, azt az ellenzéki urak legjobban tudják, mert ők maguk halálos betegnek tartják az obstrukciót és csak az állandó vitabizottsággal akarnak egy erőltetett eszközt alkalmazni, hogy az általuk oly forrón szeretett beteget még életben tartsák. Csakhogy az urak orvosságát eleve hatástalannak jelöljük meg, mert egy ember abból a csoportból, mely titkon mindég velük tartott, a néppárt egy előkelő tagja a pártból való kilépése magyarázatul egy levelet tett közzé, melyben leleplezi, hogy az ellenzék üzelmei, abban a csoportban is, melyhez ő tartozott, csak személyes okokból, de semmire sem tárgy és bizonynyal nem hazafias indokokból erednek, mert hisz azelőtt az ellenzék legtöbb részénél erős volt az a meggyőződés, hogy a létező hárszabályokat többé nem lehet fenntartani, hogy az obstrukciónak, kivált annak a vádnak és esztelemnak, okvetlen elejét kell venni.

Az urak törekvése tehát hatástalan marad és a miniszterelnök indítványa, melyet valószínűleg már november 3-án nyilvános ülésben indokolni fog, a többség lelkesült helyesléssel fog találkozni, helyesléssel, mely erélyes tette fog változni.

Ha még oly szívósan fog is az igény-

telen tehetségtelenség, melynek nem szabad tovább a Házban a hangot adni, a további befolyás fenntartásáért viaskodni, ha még oly szomorú is, hogy az ellenzék higgadt elemét most is kíséretül kényszerítette, a győzelem mégis a kormány és a szabadelvű párt részén lesz, melyek Magyarország legdrágább javait, a parlament és a magyar alkotmány tekintélyét feltétlen érvényre fogják emelni. Csak akkor fogja a parlamentáris tanácskozás rendes alakját magára öltetni, azt a tárgyilagosságot, azt az eszmei tartalmat felmutatni, melyre feltétlen szüksége van, hogy az országban a közvéleményt államférfiúi és hazafias értelemben vezethesse.

Egyház és Iskola.

Dr. Kérészy Zoltán tanszéke. A Kassára távozott, Dr. Kérészy Zoltán jogtanár tanszékének betöltése tárgyában az akadémia tanács albizottsága Széll Kálmán nagyszalottai esperes elnökele alatt tegnap tartott gyűlésén elhatározta, hogy a megüritelt tanszékre a pályázatot kiírja november 20-iki határidővel. Az új tanár megválasztása az e hóban összeülő egyházkerületi közgyűlésen, november 30-án dől el.

Üdvös miniszteri intézkedés. Berzeviczy közoktatásügyi miniszter igazán üdvös, nemes intézkedéssel járul érdemeinek tetőzéséhez. — Az összes állami iskoláknak körrendeletet küldött, melyben elrendeli, hogy a tanulók a tanítás elején és végén imádkozzanak. — A mit a felekezeti iskolák az őseiktől örökölt szép szokás szerint eddig is gyakoroltak, most ime a hivatása magaslatán álló miniszter üdvös rendelete folytán az állami iskolákban is fog hangzani a kérő és áldó imádkozás Isten trónusához.

Lelkészi értekezlet. Tegnap délután a debreceni ev. ref. lelkészek értekezletet tartottak. Az értekezlet egyetlen tárgya a homokkerti lelkészi állás szervezése volt, mely ügyben azonban még eddig nem döntöttek.

A polgármester a sajtó ellen.

Az ősz Debrecen város nemes polgármestere Kovács József, a nagy negyvennyolcas, a szervező bizottság legutóbbi ülésén súlyos támadást intézett a debreceni sajtó ellen.

Elakarta tiltani a helyi sajtót egyetlen jogától, a jogos és helyén való kritikától. — Sárba akarta tiporni a negyvennyolcas eszmék sarkalatos pontját: a sajtó szabadságát. Pedig ez az, a miért őseink a véreket ontották, a miért karddal és tollal egyaránt küzdöttek. És ezek a mi őseink az ősz polgármesternek kortársai voltak.

Azt indítványozta a polgármester ur, hogy ne engedje meg a városi tanács a helyi lapok tudósítóinak, hogy a város ügyeiről tájékoztassák lapjaikban a közönséget.

Lehet hogy a polgármester urnak vannak szomorú tapasztalatai, megengedjük azt is, hogy avatatlanok némelykor indiskreciókat követtek el, de akkor tessék azokat büntetni egyenként, nem pedig az összsajtót, a mely mindenkor önzetlenül, híven, pontosan és tárgyilagosan végezte kötelességét. Mert igenis kötelessége a sajtónak a város ügyeivel közérdekből foglalkozni. Kötelessége egyes ferde dolgokat ostorozni és bírálatot mondani a folyó ügyekről.

Méltó társa volt a polgármester urnak ez indítvány támogatásában Magoss György ur is. Ugyan, miért haragszik Magoss ur a sajtóra? Megbántották valaha az ujságban jogtalanul? Ugy tudjuk, hogy nem.

De az a szerencse, hogy akadtak még a bizottságban olyanok is, a kik védelmükbe vették az orrát mindenbe

Jövel, halál!

Jövel, halál! szeretnék élni már.
E vándorlás itt oly hiú, sivár!
Mindegy, ha könny, ha verejték pereg,
Csak sárba gázolják az emberek.
Egy perenyi létért milliók lakolnak;
Lángostorátul e rögös pokolnak
Igába görnyed a rabszolga had...
Jövel, halál! Ó hadd legyek szabad!

Gyönyör, siker, ha bármilyen mohó,
Holnap talán elolvad, mint a hó.
Daróc kifeslik, rongy lesz a selyem;
Hősök porában rút kukac terem;
A földi szenvedélynek semmi célja;
Bolond a hiú, a munkás! böles a léha!
Mi az, miért itt sirni érdemes?...
Jövel, halál! Ó hadd legyek nemes!

Ó boldog az, kit jókor megtalál
A szebb világba ringató halál!
Obenne nem esalódhatunk soha:
Nem feledést jelent a sir moha;
Jelenti a léleknek diadalmát,
A végtelenség mindörök hatalmát,
Melynek sugára a mohán rezeg...
Jövel, halál! Hadd higyjem, hogy leszek

Van bennem érték, eszmekincs, tudom;
De köd takarja e kopár uton.
De majd ha rásüt álmokat szövő
Lelkemre az örök nap, a jövő:
Lefoszlik rólam gyarlóságom átka;
Tisztán jutok be lellem templomába,
Eszményi lét borultlan fénye vár...
Jövel, halál! ... szeretnék élni már!

Rudnyánszky Gyula.

Halottak napja.

A napsugaras nyarat felváltotta a hűvös ősz. Közeledik a tél. Ezt hirdetik a kopaszodó fák, lehullott sárga levelek...

Vége a virágillatos tavasznak, a meleg nyárnak s nemsokára vége lesz a sárga arcu ősznek is.

Haldoklik a természet... Még egy párszor ránk veti fénytelen szemének halvány sugarát s azután — vége... A zord tél beteríti a sárga halottat fehér szemfedővel s a természet megkezdi hosszú álmát, a boldog feltámadás reményében...

De mielőtt a természet megkezdi hosszú álmát, eszünkbe juttatja, hogy gondolkunk mi is az elmúlásra. Hiszen az élet oly rövid, oly mulékony. Ma még mi sirattuk el egyik-másik ismerősünket, holnap — lehet mireánk boritanak szemfedőt s kísérnek oda, a hol többé nem fáj semmi...

Hiszen oly boldogító, mindent feledtető a Halál. És mi mégis félünk tőle... Hogyne mikor az élet oly édes, oly gyönyörű, habár sokat kell is küzdenünk... S ki tudja még, a siron túl mi vár reánk... De a halálra mégis gondolnunk kell, mert bárhogy ragaszkodunk is az élethez, az rövid, mulékony...

Soh' sincs olyan alkalom a mulandóságra gondolni, mint éppen ma, halottak napján, a kegyelet szent ünnepén.

Menjünk végig a halál feldúsított birodalmában, a temetőben... Nézzünk szét

a kivilágított sirokon... Mily szomorúan megható látvány tárul elénk... Itt zokog leborulva az anya gyermeke sirján... Itt térdelnek szülőik sirja előtt gyermekeik, áldozva emléköknek... Itt imádkozik az özvegy elhunyt férjeért... Itt sirattja elhunyt jegyesét az ifju hölgy... S ki tudná elsorolni, mennyi fájdalmat, szenvedést, boldogságot, mennyi ábrándot, szeretetet rejtenek magokban ezek a felkoszorozott, kivilágított sirhalmok...

Mennyi dús gazdag kénytelen megválni kincsétől, fénytől, pompától, hogy megtérjen ide, a csendesség, a béke honába... Mennyi zaklatott, boldogtalan embernek ad nyugalmat s mennyi szerető szívet választ el kedveseitől a sötét sir...

Mert e birodalom urának: a Halálnak mindegy...

Itt éppen azt találja meg a dús gazdag, a mit a hazátlan földönfutó: a nyugalmat! Ide éppen úgy el kell jönnie az életkedvelő fiatalnak, mint az étellel leszámolt öregnek, ha a halál úgy akarja. Itt éppen úgy meg kell jelennie az életben boldog embernek, mint a boldogtalanoknak... Itt nincs különbség!... A nyugalom, a béke országa ez...

Hiszen az élet nehéz küzdelmeiben nem lehet béke az emberek között. Mindenki harcol magáért, a megélhetésért... Hagyjuk legalább e napon el, adáz harcunkat egymás ellen. Nyujtsunk e napra békejobbot egymásnak s záródokljunk a nyugalom

bele üto sajtót. Dr. Fejér Ferenc és Juhász Ignácnak köszönhető, hogy a polgármesteri indítvány nem ment keresztül.

Igaz ugyan, hogy csak egy szavazon mult, de hát hála neked, oh nagy Isten, szabad mégis az ujságírónak a városháza küszöbét átlépni.

Egy fájdalmas dolgot mégis meg kell állapítanunk, hogy Debrecen város polgármestere a ki legtörhetlenebb negyvennyolcas hírében áll, az egyetlen ez országban, aki a sajtó szabadság ellen nyilvánosan felemelte szavát.

Ugylátszik, hogy a védelemre szoruló helyi sajtó nagyon teljesítette kötelességét, különben nem lett volna szükség a kigolyozási indítványra.

Irodalom.

Francia könyv Arany Jánosról.

Azok az előadások, melyeket Kont Ignác a párisi egyetemen tartott Arany Jánosról, Rudeval kiadásában éppen most jelentek meg a francia könyvpiacra. A majdnem százoldalas könyv olvasása közben igaz örömmel győződünk meg, hogy kiváló hazánkfi, ki irodalmunk ismertetésével már annyi szolgálatot tett a magyarság ügyének, ezuttal is nagy lelkiismeretességgel, alapos tudással végezte munkáját. Arany Jánosnak ugy emberi, mint írói egyéniségének teljes képét nyújtja a könyv aránylag szűk keretében is. Életét és munkásságát egymással kapcsolatban és egymásra való hatásában ismerteti. Nem kis érdeme Kontnak, hogy Arany Jánost mint nyelvművészt, mint stílistát is kellőképpen tudta megismertetni és hogy meg tudta érteni, hogy mi alkotásainak jelentősége a magyar költői nyelv fejlődésének történetében. Kont könyve annyira művészi és kerek jellemrajza Arany Jánosnak mint írónak és embernek, hogy a mi közönségünk is okulást és gyönyörűséget merithetne belőle.

eme csendes országába . . . Hiszen ugy is kell még harcolnunk sokat, nagyon sokat. Hadd legyen e nap egészen a béke kegyelet napja . . . Véték volna e birodalom néma esendjét a mi életharcunkkal zavarni. A holtak iránti megemlékezéshez béke, nyugalom kell. . . A mai nap pedig a kegyelet a megemlékezés napja: a halottak napja: Szenteljük ezt nekik . . .

. . . E napra diszpompát öltött a temető. A sirok felkoszoruzva, telve apró mécsekkel, gyertyácskákkal . . . A sirok mellett állnak a fekete ruhás alakok: Nők, férfiak, aggok, ifjak, gyermekek, vegyesen. Ma mindenki itt van; mindenki megemlékezik az elhunytakról . . .

Kinek ne gyúlne könny szemébe, kinek ne szorulna össze szive e gyászpompá látára . . . Hiszen mindenkinek vannak elhunyt kedvesei. És most, a halottak ünnepén mindenki visszaemlékezik azokra. És ezen visszaemlékezés könnyeket csal szemünkbe. Szívünk megtelik az elmúlt idők emlékeivel és oly jól esik, ha az ember ilyenkor kisírhatja szive minden keserűségét. Boldog az, a ki tud sírni . . . Sírnunk, hogy szívünk fájdalmát kiöntsük könnyeinkben. Nem a halottat siratjuk! . . . Nem . . . Hiszen a halottak boldogok és bizony sok ember, a kit mi boldognak, megelégedettnek látunk, titokban gyakran kívánczik a csendes temetőbe, a sötét, mindent magában rejtő sirba, hogy boldog, igazán boldog lehessen . . .

. . . A hideg szél összerzezzenti fejünk felett a száraz gallyakat. Hullanak róla a

A papagály.
— Rajz. —
(Személyek: Ferenc, Károly, Elza a felesége.)

Az utcán.

Ferenc: (találkozik Károlylyal) Szervusz öcsém! Mit csinálsz? Micsoda rejtelmes, le-takart ládácskát czipelsz?

Károly: Barátom, ebbe madár van — egy papagály.

Ferenc: Mit akarsz vele csinálni?

Károly: Viszem a feleségemnek, születésnap ajándéku. Ma lett 26 éves.

Ferenc: Lesz majd öröm. De mond csak, mért ajándékozol neki épen papagályt?

Károly: Annak nagy oka van. Te igaz jó barátom vagy, neked elmondhatom. Tudod, én azt hiszem, hogy a feleségem megcsal engem.

Ferenc: Remélem, hogy ez csak feltevés. De hogy jössz ilyen gondolatra?

Károly: Kedves barátom! Azt tudom, hogy a barátaim akkor jönnek legszívesebben hozzám, amikor én nem vagyok otthon és a feleségem egyedül van. — Különösen te, meg a Berkes.

Ferenc: Csak nem hiszed, hogy én . . .

Károly: Te? Dehog. Megvagyok róla győződve, hogy sokkal jellemesebb vagy, semhogy a barátod feleségére vesd a szemed, de ez a Berkes. — Tudod az nagyon csinos fiu.

Ferenc: Én meg okos vagyok.

Károly: Az lehet, de a feleségemnél a külső szépség többet ér.

Ferenc: Tudod biztosan?

Károly: Na hallod, én csak tudom, hisz a férje vagyok.

Ferenc: De most azt mond meg, mi köze mind ahhoz a papagálynak.

Károly: A papagály nagyon okos állat és könnyen megtanul egyes kifejezéseket. Már most, ha Berkes valami szerelmi vallo-mást mond a feleségemnek, vagy viszont, azt megtanulja és kifecsegi, És én így rájövök, hogy a feleségem megcsal-e, vagy sem?

Ferenc: Fényes gondolat! Gratulálok! És ha a papagály nyomán rájössz, hogy a feleséged megcsal, mit csinálsz? Párbajra hívod Berkest?

Károly: Talán bolond leszek. Nem vagyok én lovag, hanem ócska vaskereskedő. Megtiltom neki, hogy a lakásomba betegye a lábát.

Ferenc: Nagyon jó! Igazán fényes! Szervusz, a viszontlátásra!

Egy órával később.

(Elza szobájában.)

Ferenc: (belép, megcsókolja Elzát.) Szervusz kicsikém! Fogadd születésnapod alkalmából üdvözlésemet. Hány éves lettél ma?

Elza: Huszonkettő!

Ferenc: Ugy? A férjed azt mondta, huszonhat.

Elza: A férjem számár.

Ferenc: Aláírom. Tudod, hogy ő sejt, hogy te megcsalod?

Elza: Hogyan? Ő tudja, hogy te . . . meg . . . én . . .

Ferenc: Dehog. A szegény Berkest gyanusítja.

Elza: Hisz mondtam, hogy az uram számár. Nézd csak ezt a kalitkát. Egy papagályt hozott a születésnapomra.

Ferenc: Tudom, de ezt azért tette, hogy ez az ostoba állat kifecsegen valamit Berkesről.

még rajt' levő sárga levelek . . . A sirokon felhalmazott koszorúk virágai kísérteties zizegással ütődnek egymáshoz, amint tova-fut felettük a szél . . . Az apró mécsek sokasága leirhatatlan színvegyülékben tárul elénk míg a szél a viaszgyertyák, az olaj mécsek és spirítuszgökök fojtó füstjével jár körülöttünk kísérteties táncot . . .

Oh, hányan vannak, akik még tavaly, örvendve az életnek, vagy viselve az élet nehéz keresztjét, magok is idejöttek, hogy az elhunytakért egy imát küldjenek az egek Urához a kegyelet eme szent ünnepén s ma már ők is itt pihennek . . . S vajjon ki tudja megmondani, hogy közülünk, a kik idezarándokoltunk megemlékezni a halottakról, hányan költöznek ide, e csendes birodalomba, míg a halottak ünnepe újra elérkezik . . . Senki . . . A jövő titka . . . Beláthatatlan, sötét titok . . .

. . . A pap imádkozik a megholtakért. . . Mindenki ájtatosan mondja utána: Adj Uram örök nyugalmat nekik! . . .

. . . Künn bolyongok e napon én is a temetőben . . .

Nekem is van kedves halottam, de nem koszoruzhatom meg sirját, mert messze, messze vagyok tőle . . . Távól tőlem, egy nagy város temetőjében nyugszik az én jó anyám . . .

Oh, mint szeretnék most dalos madárrá változni hogy oda röpülve sirja fölé, eldaloljam hamvadó porai fölött szívem háláját, szeretetét . . .

De így nem tehetem . . . Nem koszoruz-

hatom meg e napon sirját . . . Megállok egy elhagyott, régi sírnál, ott küldök imát az egek Urához, áldott lelke nyugalmaért . . .

Imádkozom, mintha az ő hamvai felett imádkoznám . . . Érzem, hogy imám éppen oly tetsző neki, mintha ott, az ő sirja fölött küldeném azt az egek Urához . . .

És oly jóleső megnyugvás száll szívembe . . .

. . . Koszorut is küldök neked jó anyám. Koszorut, szívem legszebb virágaiból . . . A szeretet, a hála koszoruját . . .

. . . Pihenj békében te drága jó anya! . . .

Az ima elhangzik . . .

Lassankint kialusznak a mécsek, a gyertyák . . . A nép indul haza, hogy e kegyeletes nap után magát kipihenje, másnap újra kezdje a harcot a létért . . . Bezárul a temető kapuja . . . Ismét csend van, kísérteties csend . . . Csak a szél süvölt keresztül a néma sirok fölött, megzörgetve a száraz fagalyakat és tova sodorva az utba a kerülő sárga leveleket . . .

Minden, minden az elmulásra emlékeztet . . .

A nemrég emberhangoktól zajos temető ismét a nyugalom, a béke, a csendesség birodalma lett . . .

Némán alusszák ott hosszú álmukat az Élettel leszámolt emberek.

Aludjatok a boldog feltámadás reményében! . . .

Aludjatok! . . . Aludjatok! . . .

Lirikus.

Elza: A papagály? Nem is hittem volna, hogy a féltékenység ilyen találékony.

Ferenc: Szerelmem! Egy kitünő ötlet van. Betanítjuk a papagályt a következőkre: „Nem Berkes ur, hagyjon nekem békét. Tisztoságos asszony vagyok, szeretem az uramat és sohasem fogom megcsalni.” Ha ezt a férjed meghallja, kidobja Berkest és mi zavartalanul leszünk.

Elza: (megesókolja) Itt van a jutalmad ezen fényes ötletért. Lássunk munkához. (Mindketten oda ülnek a papagály kalitkájához és kezdődik a tanítás.)

Egy héttel később.

Tekintetes

Berkes Bálint urnak

Helyben.

Egyszer és mindenkorra megtiltom Önnek, hogy becsületes küszöbömöt, tisztességtelen lábával átlépni merészelje. Ne kívánjon felvilágosítást, mert önnel többé nem állok szóba. Leveleit felbonthatlanul visszaküldöm.

Magyar Károly.

Egy héttel később.

(Károly ebédlőjében.)

(Károly, Elza és Ferenc vidáman ülnek együtt a vacsoránál.)

Károly: Tulajdonképpen sokat köszönhetünk a mi kedves kis papagályunknak. — Elzám! Itt, Ferenc barátom előtt bocsánatot kell tőled kérnem. Oly ostoba voltam, hogy kételkedtem a hűségemben. De a papagály kinyitotta a szememet. Berkes nem jön többé ide és én egészen nyugodt vagyok.

Ferenc: Az a fődolog, hogy te nyugodt vagy.

Másolta: — ékás. —

Napi hírek.

— **Halottak napja.** A tegnap esteli temetői kivilágítás a róm. kath. temetőben ezer és ezer embert esalt ki, úgy hogy egyes helyeken lehetetlen volt tovább közeledni. A vallásos szertartáshoz is temérdek hívő járult. Szívhez szóló, magasztos ünnep volt ez. Szébb s kegyeltesebb egyházi ünnep, mint ez nem is létezik, hisz mindnyájunk szívében ég a vágy, hogy azokat, kiket tőlünk a halál elszakított, egykor ismét viszont megláthassuk.

— **Uralkodók találkozója.** Rómából jelentik, hogy az olasz udvarban nagyon készülnek már Vilmos császár fogadására. — Mint a milanoi Corriere della Sera értesül, a találkozás Livornóban fog megtörténni. A város már is előkészületeket tesz a császár fogadására. A római német követséghez érkezett értesítés szerint Vilmos császár a Hohenzollern yachton megy Livornóba, a hová Viktor Emánuel király a Yeta yachton fog megérkezni. Az uralkodók jelen lesznek az új livornói szanatórium alapkövetésénél. Egy újabb verzió szerint a találkozó csak december közepétől, Umberto trónörökös keresztelése alkalmából fog megtörténni, a mikor a császár a császárnéval együtt Rómába utazik, viszont az olasz királyi pár részt fog venni a német trónörökös esküvőjén.

— **Apponyi nemzetközi békebíró.** Mint egy pétervári híradás jelenti, gróf Apponyi Albertre legközelebb legfőbb feladat hárul. Az orosz kormány ugyanis a hulli eseményeket vizsgáló-bizottság egyik tagjául gróf Apponyi Albertet szándékozik megnevezni. Gróf Apponyi Albert és Berzeviczy Albert ugyanis a hágai állandó nemzetközi bíróság magyar tagjai. — A hágai szerződés pontozatai szerint minden egyes félnek 4-4 bírót lehet választani. Berzeviczy Albert jelenben a kormány tagja lévén — a szabályzat szerint — nem gyakorolhatja

békebírói jogát. Ha gróf Apponyi Albert e választást elfogadja, úgy még e hét elején Hágába kell utaznia.

— **Hatvan éves találkozó.** Lengyel Imre ny. táblabíró tegnapi találkozásra hívta össze a főiskola háznagyi hivatalába azokat, kik ezeltől 60 évvel, 1844. november 1-én irták alá, mint nuntiusok, a főiskola törvényeit. 10 évvel ezelőtt szintén összejöttek 15-en 50 éves találkozóra, s akkor elhatározták, hogy 10 év múlva ismét összejönnek. Így a kik még életben maradtak, vagy a kiket nem kötött ágyhoz a betegség, a 15 közül négy meggyújtotta a soha nem lankadó barátság lángját. Lengyel Imrén kívül megjelentek Soltész Farkas ny. ref. lelkész, Nagy János ügyvéd és Joó Ferenc, tak-pénztári főtitkár, akik a találkozás után az Angol-Királynőben emlékeztek a régi jó időkre. A szép időt élt jó barátokra isten áldását kérjük.

— **Wolkenstein gróf állapota.** A vasárnapi tiszti lövészversenyek egyik szerencsétlenül járt áldozata, gróf Wolkenstein Oszvald hadnagy valamivel jobban van. Az orvosi vizsgálat szerint a hadnagy agyrázkódást és belső sérüléseket szenvedett. Apja, a király főkonyhamestere és nyug. altábornagy, aki bíró is volt a lövészversenyen, a szerencsétlenség óta állandóan mellette van. Megérkezett a gróf anyja is, ki az Angol Királynőben bérelt lakást maga s személyzete számára, a míg fia felépül állandóan Debrecenben lesz.

— **Kik jönnek a Csokonai-ünnepre.** A Csokonai-körnek írásbeli és szóbeli meghívásai nem maradnak visszhang nélkül. Mind többen és többen jelentkeznek és igérkeznek a százados Csokonai ünnepre. Az Akadémia Baksay Sándor dunamelléki ref. püspököt és Kozma Andort küldi ki. A Kisfaludy-társaság tagjai közül egy kis csapatot toboroz Debrecenért és Csokonaiért lelkesező elnök Beóthy Zsolt, hozzá csatlakoznak: Rákosi Jenő, Hegedüs István, Alexander Bernáth, Négyessy László, Endrődi Sándor, Fiák Károly; hasonló nagy küldöttséget fog vezetni Herczeg Ferenc a Petőfi társaság alelnöke. Biztató nyilatkozatokat tettek: gróf Tisza István és Berzeviczy Albert, aki valószínű a Kisfaludy-társaság küldöttségében vesz részt mint e társaság alelnöke. Az Országos Irodalmi Szövetség is számos taggal fogja magát képviseltetni.

— **Novemberi csillaghullás.** A király, a debreceni honvéd gyalogezred és huszárezrednél a következőket léptette elő. A 3-ik honvéd gyalog ezrednél: Vörös Szilárd I-ső oszt. századosot őrnaggyá, Laurencsics Ferenc és Pápay Sándor II. oszt. századosokat I. oszt. századosokká, Szoboszlaj József hadnagyot főhadnaggyá, Ollinger Béla, Diószegi Dezső, Szűcs Imre, Ertl Ferenc és Erdélyi Béla hadapród, tiszthelyetteseket hadnaggyá. Vajhó János és Schuster Brunó hadnagy-kezelőtisztek, főhadnaggyá, a budapesti I. ezredhez való áthelyezés mellett.

A 2. honvéd huszár-ezrednél. Mérey Árpád II. oszt. századosot I. oszt. századosá, Jászay Miklós hadnagyot főhadnaggyá, Nánássy László hadapród tiszthelyettes hadnaggyá nevezte. A csendőrségnél Borhy Sándor főhadnagy II. osztályu százados lett.

— **Lesz villamos vasutunk.** A következő sorokat vesszük: Tegyük fel, hogy lesz villamos vasutunk, ha lesz. Ez a kérdés az, mely évek óta vajudik. Hol felbukkan, hol letűnik, valóságos táncot jár. Valódiságában, hogy ez valaha mégis meg fog történni, az ember hinni nem mer. Kevesebbe fog keletkezni a vállalat, mint a mostani, ezen is tűnődnek. Több jövedelmet fog-e hozni, ezt meg senki sem hiszi. Azok, a kik Debrecen nagy városnak szeretik hinni, ha mégis megvalósul a terv, nagyon csalatkoznak. Debrecen nagyot haladt az utóbbi időben sok tekintetben, de sok tekintetben a régi, maradi szokásokkal küzd. Új nemzedék még sok fog letűnni, míg városunk sok ósdi szokásából, civises természetű s gondolkozású voltából

kivetkőzik. Ez a megrögzött szokás, viselet hajlam csak úgy tapad. Jöjjön ide bármilyen idegen, elébb-utóbb rabja lesz. — **Népünknek,** melynek elve, ki gyalog jár, legolesőbben jár, nem kell semmi féle helyi vasut, legfeljebb nyáron, vasárnap délután, vagy talán csak Pünkösöd másod napja délutánján, mely alkalommal legalább egy évre jól kikocsikázza magát András és Mihály bácsi is. — Hogy gyakrabban járna a villamos, az magától értetődik. Csak kérdés marad, lesz-e utas? ha nem lesz, mi több mint biztos, úgy kinek, vagy minek jár? Nézzük csak meg most is bár mikor, reggel, délben, este, csak szálíngóznak az utasok. Ha több utas van, mi néha-néha megesik, a nagy része potya, t. i. ki ingyen élvezi a vasutat. Ilyen pedig Debrecenben temérdek van, oly sok, hogy bátran kérdezhajjuk, hogy sokan tulajdonképpen, mi eimen és jögon jutnak a potya, szabad kis vasuti jegyekhez? Ha csak nem protekció s mindenféle ismeretség vagy kinyorálás révén? Az bizonyos, hogy ez a szokás nálunk nagyon divik, a sógorságkomaság elve, mely révén hogy hányan kapnak nálunk zsiros falatu hivatalokat, erről jobb, ha az ember hallgat. — Mondják, hogy kell a villamos vasut, ideje is már, hogy legyen. Debrecenben minden kell, minden, ami újság ingerével hat s mig rá nem unak. De jól vigyázzunk, mert ez ujítással is pórol járunk, mint sok mindennel már úgy jártunk. Szeretnénk, ha városunk modernebb színt öltene, de hátunk mögött leskolódik a mindent megölő, korlátolt szellem, mely mondja, ne siess, ne igyekezz úgy, nem jött még el a te időd, várj, mig erre érett leszel. Ez a villamos vasut tragédiája városunkban. Most ismét foglalkoznak e kérdéssel, de bár szavunk mint üres hang is vész el, azért talán mégis szólunk valami igazat a dolgozhoz.

— **Az ujjászervezett rendőrség.** A szervező bizottság Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt tartott gyűlésen foglalkozott a rendőrség ujjászervezésével elfogadván az e célra kiküldött bizottság javaslatát, a mely gondoskodik arról, hogy a közönség óhajainak megfelelően kellő számu rendőre legyen városunknak. A javaslat szerint 132 közlegény lenne a szervezetben. Négy különböző helyén a városnak őrhelyek állíttatnak fel, a hol 5 rendőrtisztviselő, altiszt s közlegény felváltva éjjel-nappal szolgálatot teljesít s a tervezett 28 őrhely beszántása olyan, hogy az egész város ellenőrizhető lesz. A költségeket fedezi a közgyűléstől erre a célra megszavazott 15,000 korona.

— **Székely tanoncok Debrecenben.** Tegnap kilenc székely fiu érkezett városunkba, akiket a Székely Társaság a következő mestereknél helyeztet el: Nagy Dezső szabó, Minárik József szabó, Némethy fényképész, Széplaki József cipész, Hennel Sámuel rézműves, Kovács László kovács, Ungvári Mihály kerékgyártó és Varjassy István kosárhó. Legközelebb több székely fiu fog érkezni, akik szintén itt akarnak elhelyezést nyerni, valamely iparosnál.

— **Halál az utcán.** A Csapó utca 19. számú háza előtt tegnap délelőtt egy ember hirtelen összeesett s meghalt. Holttestét a közkórházba vitték. A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlen ember Grósz Ignác 55 éves h.-bőszörményi kereskedő. Halálát özvegyén kívül 10 gyermeke siratja, 10 gyermek s köztük egy nyomorék, kettő süket, három siketnéma. A szerencsétlen s immár kenyérkereső nélkül maradt család iránt általános a részvét s már megkezdődtek az adakozások a lesujtott 10 gyermekes özvegy nyomorát enyhíteni akarva. A jótékony s emberszeretettel szelleme ihlette meg a lelkeket, e szellem nevében hívjuk fel mi is buzgó adakozásra a közönséget.

Gyűjtogatás a budapesti törvény-széken. Jeleztük, tegnap azt a tüzet, mely a budapesti törvényszék irattárában pusztított. Ebben az ügyben az a legújabb szenzáció, hogy Bagóczyyn kívül még tizen foglalkoztak az akták eltüntetésével. A rendőrség házkutatást tartott Bagóczy lakásán, és több takarékpénztári könyvet találtak nála, Bagóczy megakart nősülni, és azt mondta, hogy ehhez kellett a pénz, mit büntársaitól kapott az akták eltüntetéséért. Büntárs, Mefisztója, mindent tagad, azt mondja, hogy 6 megbízást nem adott Bagóczyknak, hogy Bagóczy a saját szakállára cselekedett.

A hortobágyi legelő. A debreceni juhtartó gazdák ajánlatot tettek a városi tanácsnak; a Hortobágynek téli legelőre való kiadása tárgyában. A tanács tegnap foglalkozott az ügygel, azonban érdemleges határozatot nem hozott, hanem előbb a gazdasági bizottságot kéri meg. Király gazdasági tanácsos ez ügyben ma délelőtt 10 órára ülést hívott egybe.

Öngyilkos kereskedő segéd. Tegnap ismét szaporodott egygyel, azon szerencsétleneknek száma, akik az élet nehézségeit nem képesek elviselni, s önként mennek a halálba. Vájan Miklós 18 éves, római katolikus, kereskedősegéd a legújabb áldozat, aki tegnap délután, a Szent Anna-utcai temetőben szíven lötte magát s meghalt. Öngyilkosságának oka, gyógyíthatatlan mellbetegsége. Holttestét szállították a közpórház hullatermébe.

A városi dalegyet f. hó 3-án Csütörtökön, a Bika dísztermében tartja, szokás szerint nagy látogatottságnak örvendő, magas színvonalon álló dalestélyét, mely az egyetemi pártoló tagok számára teljesen ingyenes. A programon levő kiváló énekszámok, a megszokott művészi előadás s az ezt követő tánc egy kellemesen eltölthető est képet mutatják.

Virilisták névjegyzéke. Debrecen sz. kir. város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1905. évi névjegyzéke a főjegyzői hivatalban f. évi okt. 1-től kezdődőleg 8 napközszemlére volt kitéve. Ez idő alatt az érdekeltek megtekinthették s észrevételeiket megtehették. Tegnap délután 3 órakor ült össze az igazoló választmány, mely az összes felszólamlásokban döntött.

Debrecen közigazgatása. A város közigazgatási bizottsága e hó 5-én tartja rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöke alatt, amelyen az egyes szakelőadók terjesztik elő az október hónapra vonatkozó jelentéseket.

Leharapta az ajkát. A bosszu nemtelen érzése nem közönséges módon jelentkezett Lugosi Péter hajdudorogi lakosban. Ugyán Mihály nevű napszámossal együtt mentek dolgozni a mezőre, munkaközben összeveszték s egymásra rohantak. Lugosi nem bírván ellenfelével, dühében annak alsó ajkát egészen leharapta. Ugyánt súlyos sérülésével a debreceni kórházban ápolják, míg Lugosi ellen az eljárást megindították.

Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Jenei János ev. ref. 11 hónapos, Bihari József ev. ref. 12 hónapos, Pongor István ev. ref. 85 éves, Mieskai Sándor ev. ref. 57 éves, Simon József rom. kath. 19 éves, Erdei Miklós ev. ref. 4 éves, Szilvási József ev. ref. 4 hónapos, Nagy Istvánné Balogh Mária rom. kath. 42 éves, Győri Gedeon ev. ref. 46 éves, Antal Sándorné Nagy Mária ev. ref. 20 éves.

Rendkívüli tanácsülés. Tegnap délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével rendkívüli tanácsülés volt, melyen sürgős folyó ügyeket intéztek el.

Talált csecsemő holttest. Tegnap késő délután a Péterfia-utcai temetőben egy

csecsemő holttestére bukkantak a járókelők. Azonnal értesítették a központot, ahonnan Bikfalvy rendőrbiztos és Dr. Balkányi Emil hatósági orvos a helyszínre mentek s megállapították, hogy 4-5 hónapos leány gyermek holtteste. Azonnal szállították a közpórház hullatermébe és a rendőrség nyomozást indított az anya kiléte iránt.

Csempész asszonyok. Tegnap délután a hajduhadházi vasúti állomáson pénzügyőrök letartóztatták Szabó Zsuzsi és Berki Józsefné hadházi asszonyokat, mert 14 kiló leveles, esomóba rakott dohányt találtak náluk. Az asszonyokat személyazonosságuk megállapítása végett szállították a debreceni rendőrség fogházába.

A budapesti Kossuth-szobor. Eredetileg a tegnapi napra volt kitűzve a Kossuth-szoborra vonatkozó művészi pályázat határideje. A székesfőváros azonban úgy határozott, hogy félévvel halasztás el a határnapot, E szerint tehát a pályázat határideje március 31-ikén jár le.

Áthelyezés. A kereskedelmi miniszter a 3. honvéd gyalogezredtől Szentmiklóssy Sándor hadnagyot a lugosi 8-ik, Tomssányi Gábor hadnagyot pedig a munkácsi 11-ik ezredhez helyezte át.

Árlejtés. A városunkban állomásozó, összes közös ezrednek részére, 1905 évben szükségelendő hus és élelem cikkek szállítására, a csász. és királyi hadtestet parancsnokság élelmezési bizottsága árlejtést hirdet. Az ajánlatok a fenti címre címezve, legkésőbb e hó 12-én reggeli 9 óráig adhatók be. Az ajánlati minta, az ezred élelmező tiszténél, reggel 9-12 óra között a Pavillon laktanyában megtekinthető.

Uj kezelőtiszt. A honvédelmi miniszter a 3. honvéd gyalogezrednél megüresedett ezred kezelő állására Butula István százados kezelő tisztet a munkácsi 11. honvédezedtől áthelyezte.

Cigány háboru. Az elmúlt éjjel 2 óra tájban, nagy kiabálás verte fel a Csapó-utca lakosait. A zenede előtt néhány cigányzenész összekulombözött egymással, úgy annyira, hogy tetlegességre került köztük a sor. A Faraó-ivadékok ordítószása figyelmesé tette a Dégenfeld téren álló őrszemetet, aki közülök három, névszerint Siket Körtvélyesi Sándort, Berki Bénit és Horváth Gyulát bekísérte.

A hosszú élet titka. Jó egészben friss elmével sokáig élni oly kívánság, mely csak kiváltságos halandóknál jut teljesedésbe. Alább közöljük egy pár híres öreg ur receptjét erre vonatkozólag. Cooper Sidney angol festő 96 éves korában kijelentette, hogy kizárólag a falusi életnek köszönheti hosszú életét. Nyugodt élet előmozdítja az egészséget. Az pedig csak falun lehetséges. Frith 80 éves — szintén festő — már másképpen gondolkodik. Szerinte a rendes élet nem biztosítja a hosszú életet. Fődolog a séta. Szép vagy csunya időben, télen vagy nyáron. Csak sétálni... Cuyler dr. 66-ik évében a következőleg nyilatkozott: Hogy friss egészségben megöregedtem, azt annak köszönhetem, hogy soha sem dohányoztam, szeszese italokkal nem éltem. Legtöbbet használt azonban a csésze tej, melyet estként egy darab kenyérrel elfogyasztottam. Virchow szerint csak az lehet hosszú életű, ki a foglalkozását állandóan változtatja. Ez tehát a legnehezebb methodus.

Törő Imre Csapó utcai vendéglőjében Szombaton este nagy hurka estély lesz.

LETZTER JOZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő ki, rakatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZINHAZ.

MŰSOR:

Szerdán, nov. 2. *Fra Girolamo* szomorujáték. Először. „A” bérlet.

Csütörtökön, nov. 3. *A kis pajtás* vígjáték. „B” bérlet.

Pénteken, nov. 4. *Boecacció*, daljáték. „C” bérlet.

Szombaton, nov. 5. *A nagy mama*, vígjáték. „A” bérlet.

Vasárnap, nov. 6. *d. u. Fatimica* daljáték, este *Radnóthy né* színmű. Először.

*** Zilahi Gyula társulata.** *Zilahi Gyula*, a jövőre debreceni szinigazgató már most szervezi társulatát az 1905-6. évre, melylyel Debrecenben fog működni. A névsorból ítélve előre is jelezhetjük, hogy Zilahi a vidék legjobb erőit összpontosítja városunk számára és hisszük, hogy evvel a társulattal sikereket is fog elérni. Az eddig szerződött tagok névsora a következő:

Zilahi Gyuláné opera és operette énekesnő, Kiss Irén vígjátéki komika, Főti Frida operette subrett és népszimű énekesnő *Sz. Giclyi Teréz* operette komika és anyaszínésznő, Markovics Margit hősnő és társalgási színésznő, Szabó Vilma vígjátéki szende, B. Koppán Margit operette subrette, Körösmezey Margit drámai szende és társalgási színésznő, P. Lukács Juliska hősnő és tragika, Zilahi Gyula bonvivant komikus, Szakács Andor hősszerelmes, Horváth Kálmán operette énekes, Békeffy Lajos opera és operette tenorista, Arkossy Vilmos baritonista, Békés Gyula jellemszínész, Polgár Sándor buffo komikus, Sarkadi Vilmos operett komikus, és naturburs, Szalóky Dezső tenor buffo komikus, Dezszi Alfréd lírai szerelmes bonvivant, Huber Miksa karnagy. Azonkívül szerződött még vígjátéki szendét, opera és operette énekesnőt, segéd lírai szerelmezt és megfelelő karszemélyzetet.

Színházi hírek. Vasárnap este ismét bemutató lesz színházunkban, színre kerül Kampis János 3 felvonásos színműve a Radnóthy né. — Tegnap tartották a rendelkező próbát *Barrié F.* 4 felvonásos *Vén* leányok c. vígjátékából.

*** Vecsey Ferenc a száz királynál.** Drezdából táviratozzák, hogy Vecsey Ferikét a kis csodahegedűst, meghívta udvarába a száz király. A fiúcska édes anyja kíséretében jelent meg a drezdai királyi palotában és pedig nem a szokásos fogadási órában, hanem a gyászra való tekintettel reggel 9 órakor. Ferike, pár hegedű-darabot adott elő a legitimebb körben, csupán a király és gyermekei voltak jelen. A prolukeió végén a király gyönyörű melltűvel ajándékozta meg a kis művészt.

TÁVIRATOK.

Japán-orosz háboru.

London, nov. 1. A vigói vizsgálóbizottság a mai napon megkezdte működését, a melyről azt hiszik, hogy három napig fog tartani. A bizottság az elvi megállapodások után Hullba megy ahol az esetről felvett jegyzőkönyveket megtekintheti s azután Hágába utazik ítélethozatalra.

London, november 1. A Sahó folyónál tegnap délután öt órától kezdve nagy csata folyik. Oku generális az ütközetbe bevonta az egész centrumát. A csata eldőléről még nem érkezett tudósítás de a Standard levelezője azt táviratozza lapjának, hogy a japánok vannak előnyben.

Páris, nov. 1. Port-Arthur ostroma szakadatlanul folyik. A város lángokban áll. Az idegen nemzetiségű lakosság megkérte Stösselt, hogy bocsássa ki őket a várból, azonban Stössel ezt a kérést a leghatározottabban megtagadta.

Pétervár, nov. 1. Szaharov tábornokot az első mandzurországi hadsereg tábor-kari főnökét kinevezték a távol keleti had-erők főparancsnokának vezérkari főnökévé.

Mukden, nov. 1. A japánok támadást intéztek a magaslaton lévő orosz sereg ellen. Hat orosz század küzdött két japán ezred ellen. — Az oroszok legénységük felét elvesztették, de hadállásukat megtartották.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, nov. 1. Tisza István gróf miniszterelnök ma Bécsbe utazott, hogy résztvegyen a porosz miniszterrel folytatott tanácskozásokban.

Báró Wallburg Ernőt felmentették.

Budapest, nov. 1. A budapesti büntető törvényszék ma déli 12 órakor hirdette ki báró Wallburg Ernő közokirathamisítási bűntényében az ítéletet. A bíróság báró Wallburg Ernőt a btkv. 391 §-ába ütköző és a 392 §. szerint különlegesen minősülő közokirathamisítás bűntettének vádjára alól a Bp. 326 §. 1 és 2 pontjai alapján felmentette. Az ítélet ellen Dr. Böhm Alajos kir. ügyész a Bp. 385 §. 1. a. pontja alapján felebbezéssel élt, dr. Dombóváry Géza védő és a vádlott megnyugodtak az ítéletben.

Trónörökösödési vita.

Aerlin, nov. 1. A Vossische Zeitung, a Berliner Tagblatt és a Tägliche Rundschau jelenti: A lippei trónörökösödési vitában a szövetségi tanács oda nyilatkozott, hogy 1. Fennmarad Lipót Biesterfeldi gróf régenségi joga, 2. hogy a többi vitás kérdést egy uralkodó elnöklésével a birodalmi törvényszék tagjaiból alakítandó bíróság döntse el.

Vasuti szerencsétlenség.

Sárvár, nov. 1. Egy tehervonat itt összeütközött a pályaudvaron álló kocsikkal. Tizenkét kocsi és a mozdony összetört, de ember életben nem esett kár.

A pécsi főügyész halála.

Pécs, nov. 1. Plebs Ferenc, itteni főügyész, Sándor János államtitkár sógora, ma meghalt.

Törvénykezés.

§ A késedelmi kamat. Kevés ember van, aki ne ismerné a kamatnak ezt a fajtáját. A sok száz apró hitelszövetkezet között számos olyan akad, még ma is, amelyik a nem pontosan fizetőtől minden egyes korona esedékes tartozás után egy fillér késedelmi kamatot követel, úgy hogy a rendes kamat néha megkétszereződik. Minthogy pedig a heti befizetési könyveken alapuló szövetkezetek 30—35 százaléknál olcsóbban nem dolgoznak, a késedelmi kamat ezt a horribilis összeget kétszerezi meg. Akadnak aztán olyan adósok; akik megrémülve tiltakoznak a késedelmi kamattal szemben, ez azonban mit sem használ, mert a szövetkezet előszedi az alapszabályokat és igazolja, hogy neki biztosított joga van a késedelmi kamat szerzésére. Most azonban a kir. Curia — mint a Kereskedelmi Jog című szaklap írja — érdekesen döntött egy konkrét esetben. Kimondta, hogy a be nem fizetett üzletrész után a szövetkezeti alapszabályok szerint fizetni kötelezett hetenkénti késedelmi bírság is az 1877. VIII. t.-c. 2. szakaszában körülírt „kamat” tekintete alá esvén, az a kikötött tulaj-

donképeni kamattal együtt a nyolc százalékat meg nem haladhatja. Az ennek dacára fizetett bírságnak, illetve kamatnak 8 százalékon felüli része azonban utólag nem követelhető vissza, ha a fizetés jogfentartás nélkül eszközöltetett.

Legújabb
női ruhaszövetek
Blouse selymek
Flanellek
Velezek
raktárra érkeztek
DONOGÁN és SOMOSSY
Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

Zongora
hangolást vállal Konkoly Dénes
képzett zongora hangoló
Peterfia u. 47.

Kardos László

Kossuth-utca 9.

Harisnyák a legjobb gyártmá-
nyának, zseb kendő, disz
harisnyák, disz zseb kendők.
használati és diszes terítékek
2—4, 6, 8, 10, 12, 18, 24, 36,
személyig.

fényképezési cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar
és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, bo-
rotvák, haj, köröm és ruha

kefék, fésűk, szappanok,
tükrök nagy választékban,
jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru
raktárában

Debrecen, városház épüle

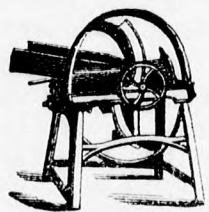
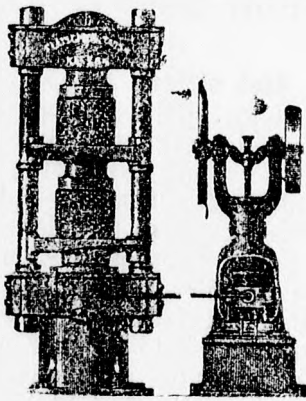
bőr áruk

Fleischer és Társa

gépgyára

és

vasöntödéje

KASSÁN, Vám-utca 11-ik szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok
szemmeltartásával célszerűen s gondosan gyártott gé-
o o o o o o o peit, nevezetesen: o o o o o o o

Szeckavágókat kéz és járgányhajtásra,

Répvágókat s tengeri morzsolókat,

Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,

Olajmag zuzókat,

Örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító-gépeket, lisztosztályozó hengereket,

Teljes malom-berendezéseket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-
berendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.

Bizományi raktár pedig:

Sesztina Lajos urnál Debrecenben.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

A gázkandallóval való fűtés

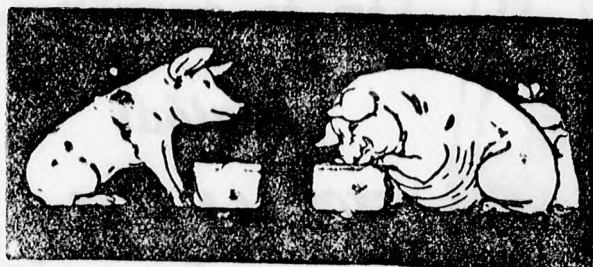
■ a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, ■

■ nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt, disziti a lakást, ■

NEM DRÁGÁBB A FATÜZELÉSNEÉL.

Berendezése megrendelhető a légszeszgyárnál.

Gazdák figyelmébe.

Manhattan nélkül Manhattan perral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani aki teheneitől és kecskétől több és jobbminőségű tejet akar aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

ápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül 100 kgl. 50. kor., klg. 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bementve utánvétellel hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor Vállalat Budapest. VIII., Aggtelek utca 15.

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használathoz

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerésztárába

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 filler

Egy kis tégely ára 70 filler

Védjegy:
Turul madár.

Feltűnést keltő árak!

Védjegy:
Turul madár.

Női cugos bőr cipő 2.40 frt
Nemez béléssel 2.60 frt

Férfi cugos cipő 2.50 frt
sima v. betétes

Gyermek cipő 90 kr.-
fűzős v. gombos tól

Női nemez cipő 1.80 frt
körül bőrrel
fűzős v. gombos

Női fűzős cipő 2.80 frt
Nemez béléssel 3.— frt

Férfi hegymászó cipő 3.— frt
Tricó béléssel 3.75 frt

Leányka cipő 1.60 frt
fűzős v. gombos tól

Női nemez félcipő 1.30 frt
körül bőrrel
fűzős v. cuggal

Női gombos cipő 3 frt
elegáns és tartós

Férfi boksz bőr 4.25 frt
fűzős 4.50 frt

Női nemez fél cipő 1 frt
bőrtalp és sarokkal

Női posztó fűzős cipő 4.50 frt
bőrrel körül
báránybőr béléssel

Női boksz bőr fűzős 3.75 frt
gombos elegáns 4.— frt

Férfi borju bőr 3.75 frt
posztó betétellel

Férfi nemez fél cipő 1.20 frt
bőrtalp és sarokkal

Női sevró fűzős cipő 5.50 frt
báránybőr béléssel.
Elegáns

TURUL

≡ Különlegesség! ≡

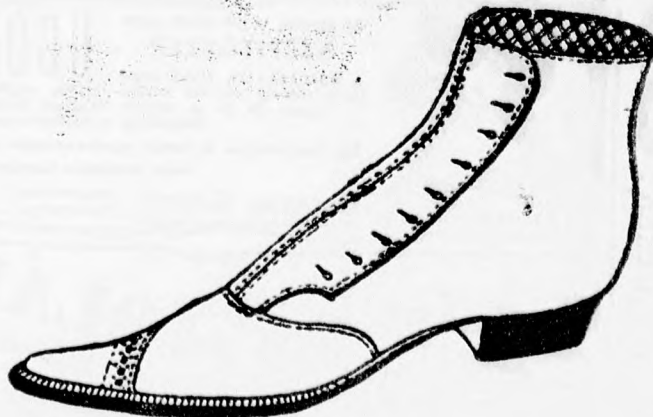
„Coodyear Welt“
Amerikai boots!

■ cipőgyár ■

részvénytársaság főraktára

Debrecen,

Piac-utca 50. Miklós-utcával szemben.

Eladó
vagy
Kiadó

Morgó és Meszana utcán egy ház eladó vagy november 1-től kiadó.

Értekezhetni Ranunkel H. és fia kereskedésében főpiac.

Kiadó Lakások

1904. November 1. **Kossuth utca 9. sz.** udvari emelet 2 nagyvilágos szoba, előszoba. Igen alkalmas ügyvéd, Doctor, hivatalnok részére garcon lakásnak, vagy irodai helyiségnek, tiszta udvar, jóviz, kényelmes lépcső. Értekezhetni **Kardos László** üzletében.

Magyar Fém- és lámpaárugyár
Részvénytársaság
BUDAPEST-KÖBÁNYA.

Ezredéves orsz. kiállítás díszoklevél.

Légszesz- és villamos Csillárok

a legegyszerűbb kiviteltől a legpazarabbig.

Petroleumlámpák!

Stilszerű újdonságok!
Fém és diszműtárgyak.
Valódi
Király-olaj!

a legjobb biztonsági petroleum.

Debrecen: **Simonffy-utca.**

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottak Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes kévízgyógyfürdő, pártalan gőzfürdővel, legmodernebb szaunákkal, pompás ásványvíz-szállítókkal, kő- és kádifürdővel.
200 kényelmes lakosztállyal.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR
KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB a KRIEGER-féle
1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.
KIVÁLÓ SZERENOSÉGI • ELŐZÉKENYSÉGI • SZERENOSÉ-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
Magyar és orosz értékpapírok fedélváltó helye.
100,000 sorsjegy, 65,000 nyer. — Nyeresemények összege 14,469,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GEZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad kölcsönt a szőlő-levél-károsítók, malék stb.
Közvetlen kölcsön: 7% kamattal.
Közvetett kölcsön: 8% kamattal.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

PLATSCHEK VILMOS
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, V. Központi Városház (Károlyi-körút)

HÔTEL PARIS SZÁJLODA
BUDAPEST, VI. VACZI-KÖRUT 23. SZ.
100 szoba 2-20 k-tól fejlettebb felszereléssel és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és színház a házban. Világos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.
Vidéki kedveltek találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI. Andrásy-út 39.
Külön magyar konyha, valódi magyar borok és a világhírű „PSCHORRBAU” egyedül kimerítés.

REMINGTON
LEGTÖKÉLETESÉBB IROGÉP ÚJ MODELLEJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD GLOGOWSKI ÉS TÁRSÁI BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚT 12. LEGTÖKÉLETESÉBB FELMŰHATÁTLAN

Őn nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL
VÉRGYÓGYÍTÁS
A legkimerőbb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, légsz. és bőrbetegs., szélhűtés, emezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedül képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V. VACZI-KÖRUT 18. SZ. L. E. M.

An egyedül létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER** a Balassa-kémi valódi angol szappan azonnal eltávolít minden szappant, májfoltot, pattanást, melleket stb. és az arcznak bőséget, hatásközt ad. Hőgyesnek alkalmatlan!
Egy üveg ára 2-3 k., kerti szappan-azaposa 1-2 k., pudor 2-3 k.
Postai átvételre is alkalmas.
Főszékhely: **Balassa Kornél** Gyógyászata Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER MOTORGYÁR
BUDAPEST V. Lipót-körút 7. BÉCS Drednerstrasse 78-85.
Benzin- és petrolin-motorok Benzin- és petrolin-lokomobilok
Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Kéményi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kádvező üzemeltetők.

Vernyeny kiváló olcsó árak! Elsőrangú angol és francia olaj ruhák-kezelő-különleges-pek ruhák
LEON és OLÁH
Budapest, V. Kossuth Lajos-utca 4.
Mindkét az ország minden részében ingyen és bérmentve kintelenek